

زى طلبگى

توصيه‌هاى مهم و به‌روز بيش از ۴۰ تن از مراجع و علمای معاصر

به طلاب و روحانيون

در قالب ۳۵ مؤلفه از مؤلفه‌هاى «زى طلبگى»

گردآوری: مهدى مطهرى

www.ketab.ir



فیفا

سرشناسه: مطهری، مهدی، ۱۳۶۲، -، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: زی طلبگی: توصیه‌های مهم و به روز بیش از ۴۰ تن از مراجع و علمای معاصریه طلاب و روحانیون در قالب ۳۵ مولفه از مولفه‌های «زی طلبی» / گردآورنده مهدی مطهری؛ دبیر مجموعه مسعود انصاری.

مشخصات نشر: قم: کتابستان معرفت، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۲۸۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۶۰-۲۸-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

موضوع: مجتهدان و علما -- دیدگاه درباره طلاب

موضوع: Ulama -- Views on Islamic seminarians'

موضوع: روحانیت -- اخلاق حرفه‌ای

موضوع: Clergy -- Professional ethics

موضوع: طلاب -- راه و رسم زندگی

موضوع: Islamic seminarians -- Conduct of life

موضوع: اخلاق اسلامی

Islamic ethics

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶/BP۵۵ ۸۴۶/ط۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۹۶

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۹۸۳۲۳

زی طلبگی

ناشر: کتابستان معرفت
دبیر مجموعه: مسعود انصاری
گردآوری: مهدی مطهری

صفحه آرایشی: آتلیه طراحی جلوه
چاپ: چهارم ۱۴۰۲
تیراژ: ۵۰۰

صحافی: بوستان کتاب
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۶۰-۲۸-۲

کتابستان تهران: خیابان انقلاب / خیابان لبافی نژاد / بین منبری جاوید و ۱۲ فروردین پلاک ۱۹۱

تلفن: ۶۶۹۶۲۹۵۹ - ۶۶۹۶۲۹۶۰

کتابستان قم: خیابان معلم / مجتمع ناشران / واحد ۴۲۵

تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۷۴ همراه: ۰۹۱۲۶۳۶۶۹۶۲

پایگاه اینترنتی: www.Ketabestan.ir

تمام حقوق اثر برای کتابستان معرفت محفوظ است

فهرست

۲۳.....	بیش گفتار: چیستی و اهمیت اخلاق و تهذیب
۲۳.....	اخلاق و تزکیه؛ هدف بعثت
۲۴.....	اهمیت تزکیه‌ی اخلاقی در آیات قرآنی
۲۴.....	جایگاه و اهمیت مکارم اخلاقی در کلام امیرالمؤمنین علیه السلام
۲۴.....	چیستی مکارم الاخلاق در کلام امام صادق علیه السلام
۲۵.....	اهمیت و ابعاد تزکیه‌ی اخلاقی در بیان مراجع و علمای دین
۳۱.....	کوتاه سخن آنکه.....
۳۵.....	مؤلفه‌ی اول: اخلاص و کار برای خدا
۳۵.....	اولین و مهم‌ترین شرط برای طلبه شدن
۳۵.....	همه چیز در گرو یک گام در راه رضای خدا
۳۵.....	نورانیت الهی در گرو علم و عمل برای خدا
۳۶.....	الله الله في الاخلاص!
۳۷.....	خلوص؛ مهم‌ترین رمز موفقیت حضرت امام قدس سره
۳۷.....	ارزش اخروی یک درهم کار خالصانه
۳۸.....	درجه و مرتبه‌ی بالا در قبال عمل مخلصانه به تکالیف
۳۸.....	اخلاص شهید مطهری؛ عامل موفقیت‌های ایشان
۳۹.....	علامه طباطبایی؛ آینه‌ی تمام‌نمای اخلاص
۴۰.....	باطن خالص؛ یکی از شرایط استجابت دعا

مؤلفه‌ی ششم: تلاش و سخت‌کوشی	۷۳
گذران طلبگی با نان خشک، آردنخودچی، برف و یخبندان	۷۳
نمونه‌ای از سخت‌کوشی علمای سلف در تحصیل و تهذیب	۷۳
جدیت و پشتکار علمی از شرح امثله تا اواخر عمر	۷۴
سخت‌کوشی و ممارست؛ مسائلی حیاتی برای طلاب	۷۵
ضرورت جدیت طلاب برای عبور از راه پرخطر طلبگی	۷۶
تلاش، کوشش و جدیت؛ عامل موفقیت طلاب	۷۶
تعلیم و تعلّم، نیازمند حوصله نه بهانه برای تعطیلی	۷۷
یادگیری طلاب از کارگران در عرصه‌ی تلاش با جان و دل	۷۷

مؤلفه‌ی هفتم: تواضع و فروتنی	۷۹
معرفی برخی آثار و نشانه‌های صفت تواضع	۷۹
۱. بی‌باکی از نشستن در پایین مجلس	۷۹
۲. سبقت در سلام کردن	۷۹
۳. پذیرش حرف حق	۷۹
۴. عدم حبّ تعریف کردن	۸۰
سفارش اکید امام به پرهیز از تبلیغات برای درس ایشان	۸۰
طلبه نباید خود را کسی حساب کند!	۸۱
تنها افتخار شهید مطهری؛ همین عبا و عمامه!	۸۱
تواضع آیت‌الله فلسفی در قبول دعوت از ایشان	۸۲
تواضع مرحوم قاضی نسبت به اقامه‌ی نماز میت	۸۳
تواضع باطنی و ظاهری علامه جعفری رحمه‌الله	۸۴
چون که صد آمد نود هم پیش ماست!	۸۷

توسل به حضرت سید الشهدا علیه السلام تنها راه رسیدن به مقام توحید ۸۷
اهمیت و لزوم دعا برای فرج امام زمان علیه السلام ۸۷

مؤلفه‌ی هشتم: توسل به حضرات معصومین علیهم السلام ۸۷

گویا به کلی از «عين الله الناظرة» غافل هستیم! ۸۸
زیارت عاشورا و حدیث کسا؛ ضامن دنیا و آخرت ۸۸
ارادت علامه طباطبایی رحمه الله به مقام اهل بیت علیهم السلام ۸۹
دستور آیت الله بروجردی در حل مشکلات با زیارت عاشورا ۹۰
الف) مهر تأیید حضرت حجت ارواحنا فداه بر فرمول فوق ۹۰
ب) خرید خانه با فرمول فوق ۹۱
ج) آزادی زندانی ۹۱
د) باز شدن بخت بسته ۹۱
برکات برپایی مجالس روضه و مشکل گشایی آن ۹۲
تمام رگ‌های بدنم یا صاحب الزمان می گویند! ۹۳
توسل به حضرات معصومین علیهم السلام برای عبادت خدا ۹۳

مؤلفه‌ی نهم: عمل به تکالیف و دانسته‌ها ۹۵

رعایت مسلمات شرع؛ بهترین و صحیح‌ترین راه تکامل ۹۵
بررسی برخی از مصادیق مسلمات شرع از دیدگاه آیت الله بهجت رحمه الله ۹۶
انجام واجبات و ترک محرمات؛ عامل رسیدن به کمالات الهی ۹۶
عمل به دانسته‌ها؛ مقدمه‌ی عرفان و علم الهی ۹۷
مهم‌ترین مسأله‌ی طلاب؛ شناخت تکالیف و عمل به آنها ۹۷
محال است عمل بی نتیجه باشد ۹۸
عواقب وخیم نگرانی طلاب از آینده بجای توجه به وظیفه‌ی امروز ۹۹

- تحمل سختی‌ها توسط طلاب؛ لازمی رسیدن به درجات عالیہ ۱۶۸
- صبر و تحمل در برابر سختی‌ها؛ ملاک اصلی موفقیت در حوزه ۱۶۸
- صبر در راه خدا؛ راز جاوید ماندن آثار علمای تشیع ۱۶۹
- در نظر گرفتن عظمت خدا در گرفتاریهای دنیوی ۱۶۹
- رهایی طلاب از وابستگی با رؤیت امداد غیبی در حوزه ۱۷۰
- توکل و توسل بالای آیت‌الله بروجردی رحمه‌الله ۱۷۰
- افزایش صبر و توکل به خدا با دیدن عنکبوت و پشه ۱۷۱
- نتیجہی صبر در برابر حرف توهین آمیز کفار ۱۷۲

مؤلفه‌ی هجدهم: انس با قرآن ۱۷۵

- سفارش مؤکد آیت‌الله قاضی به آیت‌الله طباطبایی راجع به قرائت قرآن ۱۷۵
- مطالعه‌ی قرآنی و مباحثه‌ی قرآنی؛ از سفارشات مؤکد مرحوم آیت‌الله
فاضل ۱۷۵
- مطالعه‌ی تفسیر، یکی از مصادیق تدبیر در قرآن ۱۷۶
- ضرورت رعایت ادب هنگام قرآن خواندن ۱۷۷
- علوم قرآنی؛ ماندگارترین علوم حتی در سکرات موت ۱۷۷
- عدم نیاز به بیهوشی در عمل جراحی با قرائت قرآن! ۱۷۷
- استماع قرآن با توجه فراوان و انقلاب روحی ۱۷۸

مؤلفه‌ی نوزدهم: نماز ۱۸۱

- سفارشات مکرر آیت‌الله قاضی نسبت به ابعاد مختلف نماز ۱۸۱
- آثار فراوان نماز اول وقت، حتی بدون حضور قلب! ۱۸۱
- دعای مورد سفارش آقای قاضی در قنوت نماز ۱۸۲
- اگر سلاطین عالم می‌دانستند لذت عبادت را ۱۸۲

توجه عجیب آیت الله بهجت رحمه الله به نماز اول وقت و نوافل نماز ۱۸۳
تفکر منتهی به نماز شب برتر از ۶۰ سال عبادت، نه تفکر منتهی به خواب! ۱۸۳
نمازهای نافله؛ جبران کننده ی نقایص نمازهای واجب ۱۸۴
لزوم رعایت اخلاص در نماز و راهکار آن ۱۸۵
برخی از راهکارهای ایجاد حضور قلب در نماز ۱۸۵
ترسیمی از خضوع و خشوع شهید مطهری رحمه الله در نماز ۱۸۷
نماز اول وقت؛ اولین توصیه ی آیت الله حق شناس ۱۸۸
سفارش امام زمان علیه السلام به نماز جماعت، نماز شب و درس .. ۱۸۸

مؤلفه ی بیستم: تهجد و شب زنده داری ۱۸۹
تعجب از جویندگان مقامات معنوی بدون نماز شب! ۱۸۹
دنیا می خواهی نماز شب! آخرت می خواهی نماز شب! ۱۸۹
تلاش برای کسب نشاط در نماز شب ۱۸۹
اثر منحصر بفرد و محوری نماز شب و طهارت روح در حوزه ۱۹۰
ضرورت بازگشت طلاب به تهجد و شب زنده داری ها ۱۹۰
لذت و بهجت حاصل از نماز شب، بی پایان و آرامش بخش ۱۹۰
خاطره ی آیت الله خامنه ای مدظله از نماز شب و تهجد شهید مطهری ۱۹۱
سفارش امام خمینی رحمه الله به نماز شب حتی در حال کسالت ... ۱۹۲
تلاش شیطان برای بازداشتن ما از سحرخیزی ۱۹۳

مؤلفه ی بیست و یکم: ترک معصیت و گناه ۱۹۵
عزم پیوسته و همیشگی بر ترک گناه؛ مهم ترین و بالاترین ذکر ۱۹۵
تنها راه سعادت؛ عبودیت و حقیقت عبودیت؛ ترک معصیت ۱۹۵
لزوم تلاش شاگردان امام زمان عجل الله تعالی فرجه الکریم در مصونیت از گناه .. ۱۹۶

- تبدیل احتیاط به بُزدلی در صورت خروج از حالت اعتدال ۲۶۴
- لزوم متعارف بودن طلبه با ذکر چند مصداق ۲۶۵
- جهت‌گیری‌های افراطی و تفريطی؛ آفت مهم طلبگی ۲۶۶
- لزوم در نظر گرفتن ظرفیت افراد در عبادات مستحبی ۲۶۷
- رعایت اعتدال و میانه‌روی در غذاخوردن ۲۶۸
- لزوم نظم و برنامه‌ریزی برای رسیدن به همه‌ی ابعاد زندگی ۲۶۹
- مؤلفه‌ی سی‌ام: علم‌آموزی** ۲۷۱
- درس خواندن یکی از شروط مهم خدمت طلاب به دین ۲۷۱
- لزوم درس خواندن در ایام درس و استراحت در تابستان ۲۷۱
- تلاش در راستای علم‌آموزی؛ کمترین انتظار از یک طلبه ۲۷۲
- پرهیز از مباحثه غیر علمی در تمام دوران حجره‌نشینی ۲۷۳
- سفارش جدی رهبری به اهتمام‌الحضاری طلاب در درس خواندن ۲۷۳
- مؤلفه‌ی سی و یکم: تفریح، ورزش، شادی** ۲۷۵
- شوخی و خنده در حکم نمک غذا ۲۷۵
- لزوم پرداختن به تفریحات مشروع و پرهیز از افراط ۲۷۵
- ضرورت ورزش برای طلاب؛ البته نه در حد مسابقات و... ۲۷۶
- مؤلفه‌ی سی و دوم: عمامه و لباس روحانیت** ۲۷۹
- تبیین وجوه مختلف ضرورت ملبّس و معتم شدن روحانیون ۲۷۹
- لباس روحانیت؛ نصف شخصیت یک طلبه ۲۸۲
- عمامه؛ زئی نوکری امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف ۲۸۳
- مؤلفه‌ی سی و سوم: ایمان به خدا** ۲۸۵

شمارش سه اصل مهم از خصلت های ایمان	۲۸۵
برکات و نتایج اعتقاد و ایمان حقیقی به دین قبل از تبلیغ آن	۲۸۵
تبیین دو نوع ایمان؛ ایمان عاریه ای و ایمان مستقر	۲۸۶
مؤلفه ی سی و چهارم: غیرت و حساسیت دینی	۲۸۹
نمونه هایی از غیرت دینی و حساسیت مذهبی آیت الله شهید مطهری رحمه الله	۲۸۹
۱. در عرصه های فرهنگی	۲۸۹
۲. حمایت از فدائیان اسلام	۲۹۰
۳. تذکر مستقیم	۲۹۰
۴. اقدامات عملی	۲۹۱
مؤلفه ی سی و پنجم: امر به معروف و نهی از منکر	۲۹۳
از شیوه های امر به معروف و نهی از منکر	۲۹۳
دقت فراوان در نحوه ی امر به معروف و نهی از منکر	۲۹۳
سیلی بزن ولی ریش را نتراش	۲۹۴
منابع	۲۹۷

پیش گفتار: چیستی و اهمیت اخلاق و تهذیب

اخلاق و تزکیه؛ هدف بعثت

یکی از مهم‌ترین اهداف بعثت نبی اکرم صلی الله علیه و آله وسلم بر اساس آموزه‌های وحیانی در قرآن و روایات، احیاء مکارم اخلاقی و به کمال رساندن آنهاست. خداوند متعال در آیات مختلفی از قرآن کریم با عباراتی چون: «وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ...»^۱، به تعلیم و تزکیه به عنوان فلسفه بعثت پیامبران از جمله پیامبر گرامی اسلام تاکید دارد.

تزکیه به معنای پاک کردن و پاک‌سازی است. پاک‌سازی به معنای تغییر افکار، عقاید و رفتار فاسد و غلطی است که انسان را از حقیقت دور می‌سازد. این خودسازی و پاک‌سازی با اموری چون تقوای الهی، دادن زکات و انصافات مالی و مانند آن انجام می‌گیرد. البته بر اساس آیات قرآن، انسان باید تلاشی کند تا خودسازی نماید؛ اما باید بداند که بدون تزکیه الهی، تزکیه انسانی به نتیجه‌ای نمی‌رسد.^۲

احادیثی نیز مربوط به اخلاق وارد شده است. مثل حدیثی که اخلاق را به عنوان هدف خاص بعثت پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم از سوی خود ایشان معرفی می‌کند؛ چنان‌که حضرت می‌فرماید: انما بعثت لاتمم مکارم الاخلاق؛ به راستی که من برای به کمال رساندن مکارم اخلاق مبعوث شده‌ام.^۳

۱. بقره، آیات ۱۲۹ و ۱۵۱؛ آل عمران، آیه ۱۶۴؛ جمعه، آیه ۲.

۲. نساء، آیه ۴۹.

۳. مکارم الاخلاق، طبرسی ص ۸.